

si želi tudi kamniški dopisnik in ga sprejme. Samo Vam na znanje daje s tem, da je bral tisto „Marb. Zeitg.“, kjer prosite mir. Saj ne utegnate, pravite, pisati več v „cajtenge“. Tudi jaz ne. Le pomislite, kako je to nevhvaležno delo. Vže „Brencelj“, ki se je vže davno skrivil v podstrežje, si je žalostno pel: „Osel je, kdor časnike piše — On le suho kravo molze, — Čakajo naposled ga solze“.

Iz Vitanja. Iz letnega poročila tukajšnje „cerkvene družbe“ za 1890 posnamemo sledeče stvari. Namen družbe je: „nabirati denar, s katerim se ima farna cerkev v Vitanju preizdati in olepšati, po razmerah družbinega premoženja skrbeti tudi za olepšavo sofarne cerkve Matere božje na hribci“. Družba šteje ude in dobrotnike. Udje plačujejo na teden vsaj po en krajcar, dobrotniki darujejo družbi prostovoljno, kolikor njim je drago. Za žive ude in dobrotnike se je opravila sv. meša 21. junija 1890, 19. decembra 1890 pa peta mrtv. sv. meša za rajne ude in dobrotnike. Občni zbor se je objahal 14. septembra 1890. Po zborovanji se je igrala tombola, za katero je vis. finančno ministerstvo dne 5. avgusta 1890 št. 28 016 dalo potrebno dovoljenje. Čisti dobiček te tombole je znašal 22 fl. 8 kr. Vsled odborovega sklepa se založi ta znesek v posebno glavnico, ki se naj množi z raznimi prostovoljnimi doneski, da se sčasoma pripravi toliko zaželena ura v zvoniku pri Materi božji na hribci. V ta namen — za pripravo ure — je darovala gospa Cecilija Tepej 2 fl., trije neimenovani 40 kr., toraj znaša glavnica za pripravo nove ure 24 fl. 48 kr. Vsi dohodki leta 1890 znašajo (z zneski za pripravo ure) 543 fl. 38 kr. Vsi stroški (tiskanje letnega računa za 1889, koleki, poštnina itd.) pa 46 fl. 10 kr. Ostanek leta 1890 znaša toraj 497 fl. 28 kr. Gotovina leta 1889 je bila 364 fl. 49 kr. Vse društveno imetje znaša sedaj 861 fl. 77 kr. Društvene račune sta pregledala in vse v redu našla računska pregledovalca gg. Jož. Dernač in Ivan Verčnik. Neimenovan posestnik apnenice je daroval 5 četr injakov apna. Med tem, ko se iskreno zahvalj jemo vsem domačim in prav posebno še vsem zunanjim vis. čast. podpornikom našega blagega podvzetja, vabimo najvljudneje vse, katerim je mar za lepoto hiše božje, naj pristopijo v našo cerkveno družbo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor se zatrjuje, poda se Nj. veličanstvo svitli cesar prve dni junija v Prago ter si ogleda tamošnjo razstavo. To bode pa potlej najlepša pohvala le-te razstave. — Grofu Taaffe se poje hvala za to, da je preprečil dolge in brž ko ne burne govore v drž. zboru s tem, da ni maral za adreso, katere bi ne sklenila stalna večina. Za sedaj je v resnici

zmaga na strani vlade t. j. grofa Taaffe, ali kdo zna, kako dolgo da trpi to premirje? V zboru je preveč strank in so sploh take, da jih ne more nihče spraviti pod en klobuk, v stalno večino in dokler ni take, vsplamti lahko pri vsaki seji razpor in za njim pride potlej le — konec tega drž. zbora in nove volitve, tedaj nove sitnobe za ljudstvo. — Pri dež. odboru v Gradci ni dobro, da je njegov predsednik, dež. glavar grof Wurmbrandt ob enem tudi drž. poslanec. Dobro pol leta biva zato na Dunaji. Iz tega pa sledi: ali gosp. glavarja pri dež. odboru ni treba in torej dobi zastoj 6000 gld. od dežele ali pa ga je treba in tedaj zaostane delo gotovo na škodo štajarski deželi. — V ponedeljek je imela podružnica sv. Cirila in Metoda v Šmihelji, pri Pliberku na Koroškem, svoje zborovanje in je bilo čez 200 udov, samih vrlih slov. kmetov navzočih. Taka zborovanja so dobra in slov. kmet dobi na njih poduka pa tudi veselja do slov. jezika. — Kranjski dež. predsednik, baron Winkler se je podal za nekaj časa na Primorje, kjer je doma. — V Kranj so bili prišli dijaki višje realke v Ljubljani, pa so se ondi, posebno v slov. čitalnici tako slabo obnašali, da so jih potisnili blizo, da s silo iz nje. Ni treba reči, da so bili to „nemški“ dijaki. — Iz Gorice se naznanja, da so zadnji terek v tretjem volilnem razredu zmagali slov. možje in bode torej vendar le tudi nekaj Slovencev v mestnem zastopu. V drugem in prvem razredu pa menda ni upanja na zmago slov. volilcev. — V Trstu je imela „zveza slov. učiteljev“ o bin-kostih shod in je prišlo pri 250 učiteljev, tudi iz štajarskih krajev, k shodu. — Mestni zastop v Trstu še tudi sedaj ne mara dati otrokom slov. starišev v mestu slov. ljudske šole. Čudno, davka pa se ne brani od njih. — Na Istri so Lahi celo zdivjali, ker ne morejo več gospodovati čez hrv. ljudstvo, kakor so doslej. Izlasti na č. duhovščino se razlija njih jeza, ker ona najbolj dela za to, da se otrasa ljudstvo laškega jarma. — Hrv. drž. poslanec I. Kršnjavi v Zagrebu stoji v 46. letu svoje dobe in je postal v onem tednu na Graškem c. kr. vseučilišči doktor pravoslovja. To je pri tacih letih pač redko! — V Budimpešti je te dni shod učenjakov iz vseh evropskih držav in sicer govore na shodu najbolj o ptičih. Učenjaki pa so zato vendar le! Ob enem je tudi razstava ptičev. — Ogerski naučni minister grof Czaky dela neki na to, da postane nek gospod iz njegove rodbine nadškof v Ostrogonu. Ne znamo, če se mu to posreči, toda rajši bi bili, ko bi mu izpodletelo.

Vnanje države. Znano je, da se ruski car pogaja s sv. očetom Leonom XIII. za to, naj se nastavijo taki škofje v ruskih škofijah, ki so carju po volji. Škofija v Mohilevu dobi sedaj škofa in to je znamenje, da dobijo tudi druge k malu svoje škofe in po takem začne se

tudi na Ruskem bolja doba za katol. cerkev. — Da-si Italija nima denarja, vendar hoče za naprej 100.000 fl. več izdati za nekatere šole, to pa najbolj za voljo tega, da ne dobi sv. cerkev moči do njih. Tega se je v resnici bati framasonom in zato se jim ne smili denarja, če se tudi izvrše brez potrebe. — Med republikanci v francoskem drž. zboru je nastal razpor in to lahko, saj iščejo le lastnih koristi na stroške države in so si torej nevošljivi, če vlovijo eni več, kakor drugi iz drž. kase. — V Brüsselu, glavnem mestu Belgije, so nastali hudi nemiri in je prišlo že do krvavih bojov med delalci in vojniki. Kraljici pa ljudstvo ni dalo iz mesta, češ, da se njej ni ničesar bati. — Prejšnji vodja irskih poslancev, Parnell ne da miru in hoče po vsej sili ostati na svojem mestu. Vsled tega pa je prišlo celo v Londonu že do pobojev, ker irsko ljudstvo ne mara več za nj, nekaj privržencev še on ima pa vendar le in ti so tovrstnej v glavnem mestu sklepali o tem, kako da bi ga obdržali na njegovem mestu. To je bilo krivo tistih pobojev in je le policija ali mestna straža razgnala ljudstvo, sicer bi se bilo Parnellu slabo godilo. — Nemška vlada ne trpi več francošine v uradih Alzacije in Lorene, ki ji je vzela leta 1870 Francozom, ampak vse mora postati nemško: napis, listine itd. To pa ljudstvu ni po volji. — Veliko se piše sedaj o ruskem careviču; on biva v Aziji, na Japonskem in tam ga je nekdo s sabljo na glavi ranil in nič se ne izve, zakaj je to storil. Na sumu je, da je nihilist ali vsaj najet od nihilistov. Rana pa k sreči ni huda. — Srbska vlada je s silo izgnala kraljico Natalijo iz Belega grada; ljudstvo se je zoperstavilo temu, vendar pa so ga vojaki vkrotili, ali vsaj razgnali, dokler ni prišla kraljica iz mesta. Ali se bode sedaj nemir polegel? Bati se je najhujših reči. — Turki sultan se boji novih homatij in se ve, da ne brez uzroka, kajti hujskačev je v njegovih deželah veliko. — Na večih grških otokih je seglo ljudstvo nad jude ter jim očita, da so umorili neko kršč. dekle. — V Afriki je po nekaterih krajih toliko kobilic, da so vse drevje in kar jim je prišlo pod čeljusti, vkončale. — Iz Amerike se poroča, da je te dni umrl Lopez, tisti general, ki je dal cesarja Maksa umoriti. Mož ni imel od onih mal sreče; sedaj ga je smrt rešila — hude vesti in nemira, ki sta mu bila plačilo, prav tako, kakor si ga je zaslužil.

Za poduk in kratek čas.

Turki v Podravji leta 1532.

Napisal J. Sattler.

(Dalje.)

Kakih 100.000 divjakov je oblegalo Maribor; besno so ga napadali in streljali na-nj,

hoteč se ga na vsak način polastiti zaradi mosta čez Dravo; toda Mariboržani so se branili junaški. Vendar bi se naposled podati morali, ker jim je primanjkovalo streliva. Že so obupavali zanašajoč se jedino na pomoč božjo, kar se nekatera krđela sovražna obrnejo proti sv. Petru išoč broda čez Dravo. Pri Vurbergu ga najdejo, pregazijo reko in se razlijejo po širnem polju Ptujskem. Že dne 18. je vsa ravan polna požigalcev; pridivjali so kakor grozen vihar celo do Konjic, Jurkloštra, Planine, Dobrne in v Savinjsko dolino blizu Šoštanja.

Lahko si mislimo, kak strah je objemal Mariborške obležence, kako jim je upadalo srce. K sreči se je Sulejmanu silno domov mudilo. Velel je most izgraditi čez Dravo. Našlo se je za to pripravno mesto med Viltužem in Lempahom. Takoj so ga začeli delati. Les so vzeli, kjer so ga našli. Nek Lajčahar ga je precej imel pripravljenega za tiskalnico (prešo).

Podrli so dva mlina na Dravi in porabili les in ladje za most; na dalje so ujeli dve plavi z deskami.

Med tem so turške trope naskakovale Maribor in pustošile okolico. Požgale so Kamnico in Selnico, divjale do prej že omenjene Falske soteske, skozi katero so skušale dvakrat prodreti; ali kmetje so jih vselej odpodili.

Dne 18. septembra bil je most narejen. Paše Bosniški, Smedorovski in Mostarski so ga prvi prekoracili s svojimi krđeli, da bi predmostje stražili na drugem bregu in po okolici plenili. Dne 19. je šel veliki vezir Ibrahim čez most s svojimi četami; dne 20. na vse zgodaj pa cesar sam z janičarji, vozovi in velblodi. Do pozne noči je trajal prehod. Vse se je trlo proti mostu. Vsled tega je nastala silna gneča, kajti pri Viltužu je itak malo prostora, komaj za cesto, ker se brž za Dravo začne hribovit svet. Vender je veliki vezir, ki ves dan ni razsedel konja, vse tako vredil, da v jutro dne 21. septembra ni bilo več nobenega Turčina na levem bregu. Popoldne so podrli most in vojska se je pomikala za Dravo proti vzhodu.

Prve čete so med tem strašno razsajale na desnem bregu. Sulejman je bil silno razkačen, da so mu izpodleteli vsi naklepi njegovi. Ukazal je torej ves kraj opustošiti. Ne moremo si skoro predstavljati, kako zverinski je divjala tolovajska druhal. Godile so se tolike grozovitosti, da jih nobeno pero popisati ne more. Zdelo se je, da gori vse Ptujsko polje. Od sv. Bolfanka na Pohorju do Ptuja, od Gore pri sv. Petru do Bistrice in Konjic je bilo po dnevi vse v jednem dimu; noč pa je bila grozno razžarjena od gorečih cerkev, gradov in vasij. Turki so razrušili Lempaški grad, požgali Hoče in Slivnico, strašno opustošili Ruše, razsekali na kose ondotnega župnika Marijana in divjali za Dravo na zahodno stran do turškega zida,